

บันทึก

เรื่อง ขอให้ตีความสัญญาบริษัทต่างๆ กับการทำเรือแห่งประเทศไทย

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้มีหนังสือที่ ๑๐๓๔๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ ความว่า กระทรวงการคลังได้รับรายงานจากกรมสรรพากรว่า การทำเรือแห่งประเทศไทยได้ส่งสัญญาที่บริษัทต่างๆ ได้ทำไว้กับการทำเรือแห่งประเทศไทย รวม ๖ ฉบับมาเพื่อให้พิจารณาว่าจะต้องปิดอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากรหรือไม่ ซึ่งกรมสรรพากรได้พิจารณาแล้วเห็นว่าควรจะต้องปิดอากรแสตมป์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๘๗ และต้องปิดแสตมป์ตามบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ข้อ ๔ แห่งประมวลรัษฎากร แต่ก็มีปัญหาที่ควรวินิจฉัยเพราะเหตุที่สัญญาดังกล่าวมีลักษณะใกล้เคียงกับสัญญาซื้อขายมาก ซึ่งถ้าตีความเป็นสัญญาซื้อขายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๕๓ แล้ว ก็ไม่เป็นตราสารอันต้องปิดอากรแสตมป์แต่อย่างใด กระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้วเห็นว่าสัญญาดังกล่าวนั้นมีลักษณะใกล้เคียงระหว่างสัญญาจ้างทำของกับสัญญาซื้อขายอันเป็นปัญหาอยู่จริง สมควรจะได้พิจารณาให้เป็นบรรทัดฐานต่อไป จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นว่าสัญญาทั้ง ๖ ฉบับนั้นเข้าลักษณะเป็นสัญญาจ้างทำของหรือสัญญาซื้อขายทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาสัญญาดังกล่าวแล้วขอเสนอความเห็นดังนี้

(๑) สำหรับสัญญาจัดหาส่งมอบและติดตั้งปั้นจั่นเคมีพอร์ตลพร้อมอุปกรณ์สำหรับทำเรือกรุงเทพ (เอกสารหมายเลข ๑) นั้น เมื่อพิจารณาข้อความในสัญญาซึ่งได้แบ่งแยกราคาออกเป็น ๒ ราคา คือ ราคาค่าปั้นจั่น ๘ เครื่อง กับเครื่องอุปกรณ์เป็นเงิน ๕๑๖,๖๓๓.๖๕ เหรียญอเมริกัน และค่าติดตั้งปั้นจั่น ๘ เครื่อง รางปั้นจั่น รางป้อน และเครื่องแปลงไฟ ๕ เครื่อง รวมเป็นเงิน ๒,๒๗๙,๓๐๐.๐๐ บาทแล้ว เห็นได้ว่าสัญญาหมายเลข ๑ ประกอบด้วย (ก) สัญญาซื้อขายปั้นจั่น และ (ข) สัญญาติดตั้งปั้นจั่น

(ก) สำหรับสัญญาที่เกี่ยวกับการซื้อขายปั้นจั่นนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นว่า เป็นสัญญาซื้อขาย กล่าวคือ จากข้อความที่ปรากฏในสัญญาผู้ซื้อหรือการทำเรือแห่งประเทศไทยมิได้กำหนดให้ผู้รับจ้างจัดทำปั้นจั่นเป็นพิเศษ คงระบุแต่เพียงว่าตกลงซื้อปั้นจั่นทำเรือขนาด ๓ เมตรกตัน ๖ เครื่อง กับขนาด ๕ เมตรกตัน ๒ เครื่อง พร้อมทั้งเครื่องกลไกและเครื่องไฟฟ้าอันเป็นอุปกรณ์ ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นการซื้อขายสินค้าที่อาจมีอยู่แล้ว และส่วนข้อความที่กำหนดให้ห้าง ARDELTWERKE GMBH แห่ง OSNABRUECK ประเทศเยอรมันตะวันตก

เป็นผู้สร้างนั้น ก็เป็นเพียงรายละเอียดอย่างหนึ่งของสัญญาซื้อขายเท่านั้น

(ข) สำหรับการติดตั้งปั้นจั่นนั้นปรากฏตามสัญญาข้อ ๑ ว่าต้องให้ช่างชั้นที่ ๑ ที่การทำเรือแห่งประเทศไทยรับรองเห็นชอบด้วยเป็นผู้ติดตั้ง และข้อ ๒๑ ที่ว่า ถ้าผู้รับเหมาทำงานไม่แล้วเสร็จทันกำหนดในข้อ ๓ ผู้รับเหมาต้องเสียเบี้ยปรับให้แก่การทำเรือแห่งประเทศไทยวันละ ๑๐๐ เหรียญอเมริกัน เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการล่าช้าเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ว่าจ้างต้องการผลสำเร็จของงานเป็นใหญ่ ฉะนั้น จึงเห็นได้ว่าสัญญาติดตั้งปั้นจั่นนั้นเป็นสัญญาจ้างทำของ

(๒) สำหรับสัญญาซื้อขายและติดตั้งปั้นจั่นเคมีปอร์ตัลพร้อมอุปกรณ์สำหรับการทำเรือแห่งประเทศไทย (เอกสารหมายเลข ๒) นั้น ปรากฏว่ามีลักษณะเช่นเดียวกับสัญญาหมายเลข ๑ ฉะนั้น จึงเป็นทั้งสัญญาซื้อขายปั้นจั่น และสัญญาจ้างทำของ (ในส่วนที่เกี่ยวกับการติดตั้งปั้นจั่น)

(๓) สำหรับสัญญาซื้อขายเรือลากจูง (เอกสารหมายเลข ๓) นั้น ถึงแม้ว่าชื่อจะเป็นสัญญาซื้อขายก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาข้อความในสัญญาแล้วจะเห็นได้ว่าคู่สัญญาดกลงให้ผู้ขายต่อเรือให้แก่ผู้ซื้อตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในสัญญาเป็นการเฉพาะเจาะจงมิใช่การซื้อขายเรือที่มีอยู่หรือที่ต่อขายเป็นสินค้าตามปกติ ฉะนั้น จึงมิใช่เป็นสัญญาซื้อขายเรือลากจูง แต่เป็นสัญญาจ้างทำของ คือจ้างต่อเรือตามความต้องการของการทำเรือแห่งประเทศไทย

(๔) สำหรับสัญญาซื้อขายเรือลากจูงแก้ไขเพิ่มเติม (เอกสารหมายเลข ๔) สัญญาซื้อขายเรือชุด ๒ ใบพัด (เอกสารหมายเลข ๕) และสัญญาว่าด้วยการสร้าง การจัดหาและส่งมอบเรือเหล็กวางทุ่นใช้เครื่องยนต์ดีเซลพร้อมด้วยปั้นจั่นวางทุ่นและอุปกรณ์ (เอกสารหมายเลข ๖) นั้น ปรากฏว่ามีข้อความทำนองเดียวกับสัญญาซื้อขายหมายเลข ๓ ฉะนั้น จึงเป็นสัญญาจ้างทำของเช่นเดียวกัน

(ลงชื่อ) หยุด แสงอุทัย

(นายหยุด แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๐๐